

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITE YA 12

SESOTHO PUO YA LAPENG (HL)

PAMPIRI YA 2 (P2)

EXEMPLAR (FOLKLORE) 2015

MATSHWAO: 25

Pampiri ena e na le maqephe a 5.

DITAELO HO MOHLAHLABUWA

1. Sheba Circular S15 ya 2014: DIPOLELO TSA BOHLALE LE DITHOKO TSA BOHOLOHOLO TSE BALETSWENG KEREITI YA 12 BAKENG SA DIPUO TSA LAPENG DIKOLONG TSA MMUSO HO TLOHA SELEMONG SA 2015 HO YA PELE.
2. Pampiri ena ke mohlala wa Tsa Boholoholo tseo e leng karolo ya KAROLO YA B ya pampiri ya makgaolakang ya Dingolwa, Puo ya Lapeng, Pampiri ya 2.
3. Pampiring ya makgaolakang ya NSC ho tla ba le kgetho ya ho araba PADI (NOBELE) kapa TSA BOHOLOHOLO KAROLONG YA B e tla beng e na le matshwao a 25 kaofela.
4. Bakeng sa Pampiri ena ya Mohlala:
 - Araba potso E LE NNGWE e itshetlehileng ho Ditshomo tsa Boholoholo.
 - Baithuti ba ka kgetha ho araba mofuta wa potso e telele kapa dipotso tse kgutshwane tse jereng matshwao a 25.
 - Ho sisinnwa hore o sebedise metsotso e ka bang 55 Karolong ena.

KAROLO YA B: TSA BOHOLOHOLO

Araba potso e telele kapa e kgutshwanyane feela karolong ena.

POTSO YA 1: POTSO E TELELE**KE QATI E A LOMISANWA – SJ Mamashela le MJ Mosia**

Mofuteng o mong wa ditshomo diphoofolo di a mothofatswa, ke hore di a bua ebile di etsa diketso tsa batho. Ho neha diphoofolo maemo ana a botho ho etswa ka sepheo sa ho nehelana ka thuto e itseng. Hangata ditshomo, dithoko le maele tsa Sesotho di fupere thuto ya ho eletsa, ho ruta kapa ho kgalema ho itseng.

Ngola moqoqo oo ka wona o sekasekang tshomo ya *Phiri le motho* mme o totobatse kamoo thuto e fuperweng ke tshomo ena e nang le kamano le maelana a reng *ho ikenya tshotso dinaleng*.

Moqoqo wa hao e be wa bolelele ba mantswe a 400–450.

[25]**KAPA****POTSO YA 2: DIPOTSO TSE KGUTSHWANYANE****KE QATI E A LOMISANWA – SJ Mamashela le MJ Mosia****TEMA YA 1**

Bala qotso ena ka hloko o nto araba dipotso tse e latelang. Hopola hore dipotso di itshetlehile ka dikahare tsa thoko kaofela.

1	Lerumo la ngwana Khoana, Thamae,
2	Lerumo la senya,
3	Rumo la senya diteng tsa motho,
4	La senya tsa ngwana Mphaphang,
5	Kgomo e tshwana ya matswai, Tshoanyane,
6	Tshoanyane, tswa o tsamaya, ke a tla,
7	Ke a tla, ke o fihlele tseleng, ka mona ha Phokotsa,
8	Thesele ya matla a Mokhachane,
9	Mohlakolane ke wa lehofe la dithebe,
10	Le thebe ha di a tswa matlung,
11	Lekhetha wa ba ha Kali, Lebeola,
12	Ya beotseng Ramonaheng ditedu,
13	Le ho hloma ha di so hlome,
14	Di a sala di hloma maisao!

2.1 Seroki se phafa mang dithokong tsee? (1)

2.2 Mantswe a qalang molathoko wa 1 le molathoko wa 2 a a tshwana. Hana see se bitswa eng ka puo ya boroki? (1)

- 2.3 Ya rokwang o tshwantshiswa kapa o bapiswa le eng molathokong wa 1? (1)
- 2.4 Ke mela efe e nnetefatsang hore ya rokwang, o rokelwa bonatla ntweng? (1)
- 2.5 Dithoko di ikgetha ka letshwao lefe le totobaditsweng dithokong tsee? (1)
- 2.6 Hlalosa se bolelwang ka lentswe lena 'maisao' molathokong wa 14. (2)
- 2.7 Ke lentswe lefe le phetwaphetwang molathokong wa 5 le wa 6? (1)
- 2.8 Hobaneng ha ya rokwang a tshwantshiswa le kgomo moleng wa 5? (2)

TEMA YA 2

Bala qotso ena ka hloko o nto araba dipotso tse e latelang. Hopola hore dipotso di itshetlehile ka dikahare tsa tshomo kaofela.

Kgele tsa phutheha. Tsa fihla tsa tlala lesaka diphoofolo, tsa tlala. Eitse ha di fella ka moo; ha Mmutla a ntse a kwala lesaka Tshwene a re: 'Aa! ka Kgiba ruri ra e bona mehlolo re hodile.' A re: 'Mmutlanyana, mofu eo wa hao ke wa neng?' Mmutlanyana a re: 'O hlokaetse ha bosiu bo wela fatshe.' Tshwene a phamola ngwana wa hae a mo lahlela ka mokokotlong. A nka lehlokwa a hlaba Taumoholo ka sebonong. Taumoholo a honyetsa marao. Tshwene a hlokomela hore Taumoholo o sa phela, yaba o tlola lebota a baleha.

Jwale phoofolo tsena tse ding tsa nahana hore o sutumeditswe ke Tshwene e nngwe ka letsoho. Dinone le tse ding tse kang Ditshepe, Dithiane le diphoofolo tsohle tse tsebang ho tlola tsa tlola lesaka tsa baleha. Ha sala tsena tse kgutshwanyane tse sa tsebang ho tlola. Taumoholo a tsoha, a di rinya kaofela ha tsona. Jwale ha bekwa nama mona, ha etswa dihwapa, ha beswa tse nonneng tsena ha phehwa. Ke ha Taumoholo a tima Mmutlanyana a mo fa hanyenyane. Mona moo ho nonneng ho ja ha hotona feela.

- 2.9 Ke taba efe e sa kgolweheng ka setswalle sena sa Taumoholo le Mmutlanyana? (1)
- 2.10 Basotho ba re, 'dithoto ke lefa la ba bohlale'. Qotsa ketsahalo tshomong ena e ileng ya nnetefatsa maele ana o be o e hlalose ha batsi. (2)
- 2.11 Hlalosa semelo sa Mmutlanyana o itshetlehile ho diketsahalo tsa tshomo ena. (2)
- 2.12 Ebe re ka re mophetwa wa sehlooho ke mang tshomong ena? Tshehetsa karabo ya hao. (2)
- 2.13 Bontsha tomatso ho ya kamoo e hlahisitsweng kateng ha ho phethelwa tshomo ena. (2)

TEMA YA 3

Bala qotso ena ka hloko o nto araba dipotso tse e latelang. Hopola hore dipotso di itshetlehile ka dikahare tsa tshomo kaofela.

Lefu lena la etsa hore Kgoho a balehe mona motseng. A fihlelwa ke mohopolo wa ho balehela haufi le noka ya Lefokotsane. Ha a fihla moo a hoeletsa Tlhapi: 'Hela Tlhapi mmanyeo, atamela re bue hle mosadi. Tsietsi e se e hlahile.' Ke Kgoho eo. 'Tsietsi ya eng na mmanyeo?' Ho botsa Tlhapi. 'Rona bommaditshibana re hlasetswe ke lefu la sewa, leo re sa le tsebeng hore na lebitso la lona ke mang. Jwale ke kgahlilwe ke hore ke tlo itulela haufi le difate tsena tsa dipanana. Ke tla iketsetsa serobe le monna wa ka hore re mpe re tliilo phela haufi le wena'.

- 2.14 Ke ka lebaka la eng ha Kgoho a ile a tloha tulong eo a neng a ntse a phela ho yona? (1)
- 2.15 Ke hobaneng Kgoho a ileng a kgetha ho ya phela tikolohong e haufi le noka ya Lefokotsane? (2)
- 2.16 Ebe re ka re mophetwa wa sehlooho ke mang tshomong ena? (1)
- 2.17 Hlalosa kamoo sekapolelo sena se latelang se dumellanang kateng le tshomo ena.
Ho ja monakaladi wa kebolelwa. (1)
- 2.18 Fana ka tlhaloso ya selotho sena:
Phate di a lekana. (1)

[25]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B: 25**